

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

20 Quænam ætas ad singula beneficia sit necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

uatus sit, retenta tamen eiusdem possessione; vt supra cap. 29. dub. 8. ostensum est.

104 Petes Secundò, Vtrum Episcopus non possit dispensare vt Parochus differat sacerdotium vltra annum?

Episcopus potest Parocho concedere 7. annos studiorum.

Respondco, Possè, idque ob vnicam causam studiorum, & quidem ad septennium; modò tamen intra annum, quo debebat fieri Sacerdos, ordinetur subdiaconus; scilicet ne à statu Ecclesiastico possit resilire. quòd si intra annum non fuerit factus subdiaconus, ipso facto est priuatus Ecclesiasticè similiter si expleto septennio studiorum non fuerit intra annum factus Sacerdos. Ita habemus cap. Cum ex eo, de electione, in Sexto. vbi Nota; hanc facultatem dispensandi videri Episcopis ademptam per Concil. Trident. sess. 22. c. 4. de reformat. vbi sic dicitur, *Nec alijs in posterum fiat promissio, nisi ijs, qui iam etatem & ceteras habilitates integre habere dignoscantur; aliter irrita sit promissio.* vnde videtur requirere presentem eruditionem. Sed contrarium est probabile: ita tenent Nauarrus & Lopez supra, & quidam alij: quia quòd ad scientiam attinet, non videtur velle inducere correctionem Iuris antiqui, (alioquin id clarius explicare debuisset) sed solum renouare id, quòd Iure antiquo erat decretum; addita clausula irritante, in qua tacitè subintelligi potest exceptio Iure antiquo concessa, nempe *Nisi Episcopus causà studiorum dispensauerit.* Itaque non est cur dicamus illis hanc potestatem ademptam.

Dico Sextò, Qui Dignitates, Personatus, Officia, Præbendas, Portiones; ac qualibet alia beneficia in Ecclesijs cathedralibus vel collegiatis vel regularibus obtinent, quibus varia onera sunt annexa, (v.g. vt alij Missas, alij Euangelium, alij Epistolam dicant) tenentur intra annum, iusto impedimento cessante, ordines suo officio conuenientes suscipere. Ita Conc. Trident. sess. 22. c. 4.

105 *Qui negligunt ordinem suscipere.*

Vbi Notandum Primò, Qui negligunt ordinem debitum intra annum suscipere, non idèd priuati sunt ipsis beneficijs; alia tamen incommoda incurrunt. Primò, Amittunt vocem in Capitulo non solum passiuam, sed etiam actiuam; vnde electiones per tales factæ possunt irritari. Secundò, Potest & debet illis subtrahi dimidia pars distributionum chori. Tertio, Peccant mortiferè, vbi Concilium est receptum; quia violant præceptum Ecclesiæ, vt patet ex verbo *Teneantur*; idque in re graui, ad quam etiam Iure naturæ obligantur, supposito tali beneficio; quia sine tali ordine non possunt præstare id, ad quòd ex officio obligantur. per alios autem non possunt sine dispensatione; quia sunt onera personalia. Vnde patet, non esse paruum abusum, quòd passim altaria & cappellaniæ dentur pueris vel alijs, qui non sunt Sacerdotes: neque enim hoc Ius cum suis pœnis est nouum; nam idem constitutum fuit in Concil. Viennensi, vt patet Clement. Vt ij, de etate & qualitate ordinandorum, & Concilium Trident. illius Concilij decretum innouat.

106 *Præbenda Eccl. cathedralis.*

Notandum Secundò, in Ecclesijs cathedralibus omnes Canonicatus habere annexum ordinem sacrum presbyterij, diaconatus, vel subdiaconatus, vt statuit Conc. Trid. sess. 24. c. 12. de reformat. Permittitur tamen Episcopis cum Capitali consilio, vt designent quibus canonicatibus quis ordo annexus esse debeat; ita tamen vt saltem dimidia pars sint presbyteri. Ex quo sequi videtur, omnes

tales Canonicos, etiam si eorum Canonicatus ex primæua institutione sacrum ordinem annexum non habent; tamen vbi Concilium seruatur, tenentur sub peccato mortali, & priuatione vocis in Capitulo, intra annum ad ordinem sacrum, saltem subdiaconatus, promoueri; quamuis fortè ex negligentia Episcopi non esset facta distributio & designatio; quæ præbendæ quem ordinem habere debeant: nam ipsi Concilium sua auctoritate annexit omnibus ordinem sacrum in genere; et si velit ab Episcopo, cum consilio Capitali designari in particulari, quis cui connecti debeat.

Notandum Tertio, Eos, qui post monitionem ordines debitos sumere reculant, ab Ordinario priuari debere suis beneficijs, vt Congregatio Cardinalium respondit.

His adde, Quando Ius aut statutum requirit aliquem gradum in eo qui eligendus vel præficiendus est, sufficere, vt tempore electionis sit habilis ad eum statum comparandum; vt si dicatur non esse conferendum nisi Doctori vel Licentiatò, qui enim iam proximè habilis est ad aliquid, ita vt possit illud statim obtinere, perinde censetur, ac si iam obtineret. Confirm. Primò, Quia sacerdotium magis requiritur ad beneficium parochiale & cappellaniam, quàm gradus ad Episcopatum, archidiaconatum, vel præbendam Theologicam; eùm illud sit necessarium essentialiter ad illorum beneficiorum functionem, atqui Iura explicant, satis esse ad acceptandam Parochiam, vt intra annum possit fieri Sacerdos. Idem supra dictum de cappellania: nec requiritur vt actu sis Sacerdos tempore collationis, ergo, &c. Confirm. Secundò, quia gradus non faciunt aptum functioni beneficij, sed solum sunt testimonium publicum aptitudinis: atqui perinde est siue iam actu testimonium habeas, siue mox habere possis. Denique non est credibile, conditores talium Iurium & statutorum ita voluisse inhaerere illi conditioni, vt eum qui actu eam non habet, velint censi inabilem: quia id non solum videtur à ratione alienum, sed etiam bono Ecclesiæ noxium. Nam sæpè multi carentes gradu, doctiores & aptiores sunt gradu insignitis; qui omnes excluderentur, eò quòd actu gradum non habeant; cum tum facile possint illum capessere. idem praxis quotidiana declarat, cum plurimi, facta electione, gradum suscipiant.

DUBITATIO XX.

Quanam ætas ad singula beneficia sit necessaria.

107 **R**espondeo & Dico Primò, Ad Episcopatum requiritur ætas 30. annorum exactorum. habetur cap. Cum in cunctis. 7. de elect. ex Concil. Lateran. sub Alexandro III.

Dico Secundò, Ad dignitatem Ecclesiasticam inferiorem Episcopatu, habentem tamen curam animarum, requiritur ætas 25. annorum saltem inchoatorum. habetur expressè d. c. Cum in cunctis. 5. Inferiora, & in Concilio Trident. sess. 24. cap. 12. vbi etiam d. cap. dispositio renouatur. Vnde patet, ad Abbatias, ad Prioratus conuentuales, ad Decanatus, ad Præposituras, ad Archidiaconatus, & similes dignitates, quibus cura animarum connexa, requiri & sufficere ex rigore Iuris annos 25. inchoatos.

Abbatia, Prioratus, Præpositura, Decanatus, Archidiaconatus.

Aduerto

Officiū
Abbatissa.

Aduerte tamen, hic non esse sermonem de officio Abbatis, Prioris, vel Praefecti Monasterii, quia haec non sunt beneficia Ecclesiastica, de quibus hic agimus; sed officia quaedam cum iurisdictione. Concilium Trident. sess. 25. cap. 7. de Regularib. in omnibus huiusmodi Praefecturis requirit ut praeficienda non sit minor 40. annis, & ut octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit, quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio eiusdem Ordinis eligi posse. Si hoc incommodum Superiori, qui electioni praest, videatur, ex ijs, qui in eodem Monasterio annum trigessimū excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligendam.

108

Dico Tertio, Ad alias Dignitates vel Personatus, quibus non subest cura animarum, requiritur ut quis non sit minor annis 22. Ita Concilium Trid. sess. 24. cap. 12.

Vbi notandum Primo, Illa formulā, *Ut non sit minor 22. annis*, insinuari, annos 22. debere esse completos: qui enim nondum compleuit, est eis minor aetate. Secundo, Episcopum olim potuisse dispensare, ut haec Dignitates, quibus animarum cura non incumbit, conferrentur anno 20. completo, ut habetur cap. Permittimus, de aetate & qualitate praeficiendorum, in 6. Quod Siluester v. Beneficium, 3. n. 3. sub finem ex Paludano intelligit etiam de Archidiaconatu, quia non habet curam animarum in foro interiori, ut oporteat esse Sacerdotem. Verum post Concilium, certum est non posse dispensare pro anno 20. quia aperte inducit nouum Ius, requirens ut minimum 22. annos expletos. Addo, Archidiaconatum videri computandum inter Dignitates, quibus animarum cura connexa est; nam cap. Cum in cunctis, §. Inferiora, aperte numeratur inter illas eum Decanatu, & requiruntur 25. anni. Idem insinuat Concilium Trid. supra: vnde sententia Siluestri & Paludani non videtur vera.

Archidiaconatus.

Dico Quarto, Ad beneficium parochiale requiruntur 25. anni inchoati. cap. Licet Canon, de electio. in 6. Nec Episcopus in hoc dispensare potest, ut colligitur ex cap. Permittimus, de aetate & qualitate praeficiendorum, in 6.

109
Quatuordecim anni in ceteris.

Dico Quinto, Ad alia beneficia, qualiacumque ea sint, requiritur ut minimum aetas 14. annorum inchoatorum. Ita statuit Concil. Tridentinum sess. 23. c. 6. *Nemo ante 14. annum beneficium possit obtinere.* Itaque etiam si olim poterant quaedam beneficia post annum aetatis septimum pueris dari, ut docet Siluester v. Aetas §. 2. nunc tamen non possunt, sed irrita est collatio.

110
Canonice non dantur pueris.

Aduerte tamen, Canonice, & similia quae maturitatem concilij requirant, numquam pueris dari potuisse sine dispensatione, ut ibidem Siluester. Imò Caietanus v. Beneficium, dicit esse intolerabile ut pueris Ecclesiastica beneficia dentur. Potest tamen Pontifex circa filios Principum, & quodcumque iudicat Ecclesiae expedire, dispensare. Dixi *Ut minimum*, quia aetas haec 14. annorum etsi per se sufficiat, tamen ratione Ordinis, & habitus ad Ordines, quam Concilium Trident. requirit, saepe exigitur maior aetas, ut patet ex dictis. Vnde sequitur, eum, qui accipit beneficium, quod requirit subdiaconatum, (ut sunt omnes Canonice Ecclesiae cathedralis) debere

Aetas in beneficijs Ordinibus requiritibus.

inchoasse annum 21. nam debet esse habilis ut intra annum fiat subdiaconus; subdiaconus autem fieri nequit ante 22. inchoatum. Quod si beneficium requirat diaconatum, debet saltem inchoasse annum 22. ut in principio anni sequentis possit fieri diaconus. Si sacerdotium, debet inchoasse annum 24. alioquin irrita erit collatio, ut colligitur sess. 22. c. 4. & sess. 24. c. 12.

In his tamen & similibus Iure nouo inductis, multi poterunt excusari, vel quia Ius illud non est receptum, vel quia bona fide per triennium fuerunt in possessione, absque simonia & intrusione; quae possessio parit veluti vsucapionem & dominium, iuxta Nauarrum l. 3. consil. 42. de praebendis, de quo dictum supra cap. 6. dub. 10.

Excusatio.

DUBITATIO XXI.

Quomodo requiratur calibratus ad beneficium.

Respondeo & Dico Primo, Omnis collatio beneficii facta ei, qui matrimonio est iunctus, irrita est. colligitur hoc ex cap. 1. 2. & 8. de Clericis coniugatis, & ex Concilio Trid. sess. 22. cap. 4. Aduerte tamen, eum qui duxit virginem, si consentiente vxore castitatem voueret, posse ad beneficium admitti, ut habetur cap. 2. de Cleric. coniug. tunc tamen si vxor esset iuuenis, deberet ante Religionem ingredi; si proeclior, deberet saltem vouere castitatem in saeculo, ut notat Glossa ibid. ex cap. Cum sis. 4. & c. Ad Apostolicam. 13. de conuersione coniugat.

111
Beneficij collatio in coniugatis irrita.

Dico Secundo, Si clericus minorum Ordinum, habens beneficium, contrahat matrimonium, ipso Iure illud amittit. Ita communiter DD. in cap. 1. de Clericis coniugatis; & docet Nauarrus c. 25. n. 120. Ratio est, quia suscipit statum incompatible, imò sub hac conditione tacita censetur ei collatum.

112
Clericus minorum Ordinum.

Dices, Capite illo primo solum dicitur, esse compellendos ut beneficia relinquunt; & cap. 3. debere beneficio spoliari; & infra, esse beneficijs priuandos.

Obiectio.

Idem dicitur cap. 5. Respondet Glossa, Canones istos loqui non de priuatione Iuris, sed facti seu possessionis. Nec obstat quod cap. 5. dicitur, coniugatum non posse spoliari beneficio per eum qui illud ipsi contulit, sed solum per Superiorem: quia loquuntur de coniugato, cui Episcopus in coniugio existenti contulit, quem iubet priuari, non per Episcopum, (ut consulat eius honori, ne ille proprium factum rescindere cogatur) sed per Superiorem.

Resp.

Petes Primo, Quid si Clericus minorum Ordinum contraxerit matrimonium inualide; ob aliquod impedimentum, vacabitne beneficium? Patet, putat vacare, modo non defuerit consensus: hunc sequuntur multi alij DD.

113.

Si matrimonium sit inualide contractum.

Verius tamen puto contrarium; quia Canones aperte loquuntur de matrimonio valido, ut patet cap. 1. 3. 5. quia fundant se in eo, quod non possit vxori & voluptatibus carnis dare operam, & diuinis obsequijs vacare; quae ratio cessat, si matrimonium sit irritum: idem sentiunt multi docti viri in hac Vniuersitate à me consulti. Confirm. Si enim vacaret, vel id esset in penam delicti, vel ob tacitam renuntiationem, vel quia capessit statum impossibilem. Non primum, tum quia